

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİ VE SOSYAL AĞLAR: NAZİLLİ, ATÇA VE KUYUCAK MESLEK YÜKSEKOKULLARININ KARŞILAŞTIRMASI

Zehra GÜLCAN¹, Şanser VURGUN², Bahar GÜRDİN³, G. Müge AKPINAR⁴

ÖZET

Gelişen ve değişen teknolojiyle birlikte iletişim sistemlerinde de birçok yenilik söz konusu olmuştur. İletişim teknolojilerinin ilerlemesi de iletişimin parçası olan bireylerin iletişim alışkanlıklarının farklılaşması durumu ortaya çıkarmıştır. 1900'lü yılların ortalarına doğru radyo, 20. yüzyılın son çeyreğinde televizyon, 1900'lü yılların sonlarına doğru ise internet çok önemli bir kitle iletişim aracı olarak kendisini göstermiştir. İnternet kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte sosyal ağ kavramı bireylerin yaşamına girmiş ve günlük yaşamın önemli bir parçası haline gelmiştir. İletişim teknolojilerinin bir parçası olan facebook, twitter gibi sosyal ağlar toplumun birçok kesimi tarafından gündelik yaşamlarında oldukça sık kullanılmaya ve bireyler vakitlerinin çoğunu bu ağlarda harcamaya başlamıştır.

Gittikçe önemli bir olgu haline gelmeye başlayan sosyal ağlar, günümüzde gençler tarafından da oldukça yaygın bir biçimde kullanılmaktadır. Bu durum, gençlerin bu ağları hangi amaçla kullandıkları ve ne oranda benimsedikleri sorularının ve cevaplarının da önemini arttırmaktadır. Bu çalışmanın amacı, meslek yüksekokulu öğrencilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ve sosyal ağları benimseme düzeylerini analiz etmek ve elde edilen bulgulara bağlı olarak meslek yüksekokullarında eğitim ve öğretim esnasında bu ağlardan nasıl faydalanılabileceği yönünde görüş ortaya koymaktır. Çalışmada Nazilli Meslek Yüksekokulu, Atça Meslek Yüksekokulu ve Kuyucak Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin sosyal ağları kullanma amaçlarını ve benimseme düzeyleri uygulanacak olan anketle ortaya konacaktır. Ayrıca ilgili okul öğrencilerinin sosyal ağlara yaklaşımı da karşılaştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gençlerin sosyal ağ kullanımı, meslek yüksekokulu öğrencileri ve sosyal ağlara yaklaşımı

VOCATIONAL HIGH SCHOOL STUDENTS AND SOCIAL NETWORKS: COMPARISON OF NAZİLLİ, ATÇA AND KUYUCAK VOCATIONAL HIGH SCHOOLS

ABSTRACT

By means of developing and changing technology, many innovations have become an important matter in communication systems. Developments in communication technologies have brought out the state of differentiation of individual's communication habits. In the middle of 19s radio, through the last quarter of 20th century TV and in late 19s internet became important as mass media. After the usage of internet has become popular, the concept of social networks has become the one of the important part of individuals daily life. The large part of society is using social networks (which are part of these communication technologies) like facebook, twitter, etc. And many of them began to spend their time on these social networks.

Social networks are becoming more and more important notion nowadays. And their usage is becoming widespread throughout the young people. This situation brings the following questions and their answers into mind: "For which aim do young people use social networks?", "How young people adopt to the social networks?" The aim of this study is to find and analyse the answers of these questions and also to suggest an opinion about how to benefit from social networks during education and teaching period. In this study opinions of the students of Nazilli Vocational High School, Atça Vocational High School and Kuyucak Vocational High School about social networks will be stated by carrying out a questionnaire.

Keywords: Social network usage of young people, vocational high school students and their attitudes to social Networks

---

¹Öğretim Görevlisi, Adnan Menderes Üniversitesi, gulcanzehra@yahoo.com

²Öğretim Görevlisi, Adnan Menderes Üniversitesi, sanser_v@hotmail.com

³Öğretim Görevlisi, Adnan Menderes Üniversitesi, bahargurdin85@gmail.com

⁴Öğretim Görevlisi, Adnan Menderes Üniversitesi, gmakpinar@yahoo.com.tr

Giriş

Teknolojik yenilikler, iletişim sistemlerinde de birçok değişime neden olmuştur. İletişim sistemlerinde meydana gelen değişimler ise insanların iletişim alışkanlıklarında değişikliklere yol açmış ve bu durum bireylerin yeni iletişim alışkanlıkları geliştirmesi sonucunu doğurmuştur. 1900'ü yılların sonuna doğru internetin önemli bir kitle iletişim aracı olarak ortaya çıkmasıyla birlikte, internetin onu kullanan bireylere istediklerini araştırabilmeleri, seçebilmeleri gibi imkanları sunması açısından, internet yaygın bir kullanıma sahip olmuştur.

İnternet kullanımının özellikle son 20 yılda artış göstermesiyle birlikte internet üzerinden sosyal iletişimde de bir artış görülmüştür. Buna bağlı olarak, sosyal medya ve sosyal ağlar günümüzün önemli iletişim araçlarından biri haline gelmiştir (Hazar, 2011: 153). Oluşan bu yeni iletişim şeklinde, sosyal ağlar kullanılan araçlardan biridir. Sosyal ağlar, kitlelerle bağlantı kurmak için sistemde zorunlu bulunan profilin paylaşılmasına olanak tanıyan, bir bağlantıyı paylaşanlarla diğer kullanıcıların listesinin birbirine eklenmesi ve aynı zamanda sistemde bulunan her bir kişinin birbirilerini görmesini sağlayan web tabanlı servis olarak tanımlanmaktadır (Vural ve Bat, 2010: 3355). Başka bir tanımlamaya bakıldığında ise, sosyal ağ, ortak bir amaç doğrultusunda bireylerin düşüncelerini paylaşmalarını ve birbirleriyle etkileşime girmelerini kolaylaştıran internet üzerinden topluluk oluşumuna işret eden bir kavramdır (Kartal ve Kokoç, 2010: 252). Sosyal ağlarla ilgili yapılan tanımlamalara bakıldığında, bu tanımlamaların genellikle ağların özelliklerine vurgu yapan tanımlamalar olduğu görülmektedir. Sosyal ağların kullanım amaçları ve yöntemlerinin farklılığına bağlı olarak sosyal ağların bireylerin başarısı, sosyal etkileşimi, motivasyonu gibi konulardaki etkisi farklılık gösterebilmektedir (Kartal ve Kokoç, 2010: 253).

Günümüzde devletler, şirketler, aileler, bireyler, vb. birçok alanda etkisini gösteren sosyal ağlar, pek çok araştırmacının dikkatini çekmekte ve bu konuda çalışmalar yapılmaktadır.

2000'li yılların iletişim ortamı olarak kendini gösteren sosyal ağlar, daha iyi inceleme ve analiz yapılabilmesi adına, uzmanların görüş ve tecrübelerine göre sınıflandırılmıştır. Aşağıdaki gruplandırma bu tip bir gruplandırmaya örnektir (Dawley, 2009: 111; Hazar, 2011: 154-155):

- Sosyal siteler: MySpace, Facebook, Twitter, Hi5, Friendfeed, Google+, vb.
- Fotoğraf paylaşım siteleri: Flickr, PhotoBucket, Deviantart, Ix, vb.
- Video paylaşım siteleri: YouTube, Dailymotion, vb.
- Profesyonel ağ siteleri: LinkedIn, Ning, vb.
- Bloglar: Blogger.com, Wordpress, vb.
- Wikiler: Wikipedia, Intelipedia, Wetpaint, PBWiki, vb.
- Şirket blogları: Cnet, Boing Boing, Kottke, vb.

Sosyal ağlar teknoloji ve kullanıcı açısından bakıldığında çeşitli özelliklere sahiptir. Bu özelliklerden bazıları aşağıdaki gibi sıralanabilir (Vural ve Bat, 2010: 3356; Kartal ve Kokoç, 2010: 252; Hazar, 2011: 157):

- Sosyal ağ sitelerindeki üyeler, biyografileri, fotoğrafları ve bazı diğer kişisel bilgilerinin yer aldığı alanlarla, kişisel profil sayfasına sahiptirler. Ayrıca, yorumda bulunabilen diğer site üyeleri, resim ve isimleri için bir yazı boşluğuna sahiptir.
- Sosyal ağ site kullanıcıları, sosyal bir ortamda kendilerini tanıtmaya, diğer kullanıcılarla iletişim kurma ve devam ettirme, yeni arkadaşlıklar keşfetme olanağı bulurlar. Sosyal ağlar sayesinde kısa sürede yeni bir ilişkinin kurulması ve mevcut ilişkilerin kısa sürede sonlanması mümkün olabilmektedir.
- Bu siteler kullanıcılarına çift yönlü iletişim, rahat ve zamanında geribildirim imkanı sağlar.
- Sosyal ağlar, ilgili konu veya kişiler üzerinde toplulukların hızla oluşmasına neden olarak etkin bir iletişim kurulmasını sağlar.
- Sosyal ağ kullanıcılarına, sosyal destek bulma, yeni sosyal ve iş olanağı fırsatlarını değerlendirme, sosyal sermaye içeren finansal kaynaklarla mal ve hizmetleri değerlendirme imkanı sunar.
- Sosyal ağ siteleri, kullanıcı profillerindeki veriler aracılığıyla insanları birbirine bağlar ve bu profiller diğer kullanıcılar için bir tanımlama oluşturur. Ayrıca sosyal ağlar bağlantısallığı nedeniyle kullanıcı kolaylığı, reklam veya herhangi bir gerekçeden dolayı diğer sitelere, kaynaklara ve kişilere link verirler. Böylece kullanıcılar arasında iletişim ilerlemiş olur.

Günümüzün önemli iletişim yöntemlerinden biri olmaya başlayan sosyal ağlarla ilgili çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmaların bir kısmı da özellikle gençler için vazgeçilmez bir iletişim aracı olan sosyal ağların, gençler üzerindeki etkilerini belirlemeyi ve ölçmeyi amaçlamıştır. Sosyal ağların özellikle ortaöğretim ve yüksek öğrenim seviyesinde bulunan öğrenciler tarafından yoğun olarak kullanıldığı, öğrencilerin büyük bir bölümünün sosyal ağları çeşitli konularda bilgi edinmek için önemli bir kaynak ve sosyalleşme ortamı olarak gördüğü ortaya konmuştur (Hazar, 2011: 171).

Öğrencilerin sosyal ağları genellikle sosyal ilişkileri sürdürme amacıyla kullandığı, akademik (dersleriyle ilgili) çalışmalarında destek amacıyla kullanım oranının oldukça düşük olduğu belirlenmiştir (Bilen vd., 2014:

121). Sosyal ağ tabanlı bir uygulama içeren deneyde sosyal ağ kullanan öğrencilerin öğrenim etkinliğinin daha fazla olduğu ortaya konmuştur. Bu nedenle bir eğitim teknolojisi aracı olarak sosyal ağların, öğrenme etkinlikleri bağlamında kullanılması yönünde bir paya sahip olabileceği öne sürülmüştür (Ekici ve Kıyıcı, 2012: 164-165). Demografik özelliklerin, üniversite türünün, bölüm bazında farklılıkların sosyal ağların benimsenme ve kullanma amaçlarına yönelik farklılıklar yaratabileceği bir başka çalışmada ortaya konmuştur (Akyazı ve Tutgun Ünal, 2013: 21-22).

Yöntem

Bu çalışmanın amacı Nazilli, Atça ve Kuyucak Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ve sosyal ağları benimseme düzeylerini analiz etmektir.

Bu çalışmada çalışma grubu, 2014-2015 Eğitim-Öğretim Yılı Bahar Dönemi'nde Nazilli Meslek Yüksekokulu, Atça Meslek Yüksekokulu ve Kuyucak Meslek Yüksekokulu'na kayıtlı 1. ve 2. sınıf öğrencileri arasından seçilmiştir. Örneklem grubu oluşturulurken öğrencilerin bölüm bazındaki dağılımları da dikkate alınarak tabakalı örneklem metodundan faydalanılmış ve katılımcılar tesadüfi olarak seçilmiştir.

Nazilli Meslek Yüksekokulu için 2226 olan ana kitle için örneklem büyüklüğünün % 5 güven aralığına göre 328 olması yeterlidir. Bu okul öğrencilerine toplam 400 adet anket yapılmış olmakla birlikte, yapılan anketlerden 9 adedinde ölçeklerden en az 1'inin doldurulmamış olması nedeniyle bu anketler analize dahil edilmemiştir. Analize geri kalan 391 anket konu olmuştur.

Atça Meslek Yüksekokulu için 747 olan ana kitle için örneklem büyüklüğünün % 5 güven aralığına göre 254 olması yeterlidir. Bu okul öğrencilerine toplam 300 adet anket yapılmış olmakla birlikte, yapılan anketlerden 1 adedinde ölçeklerden en az 1'inin doldurulmamış olması nedeniyle bu anket analize dahil edilmemiştir. Analize geri kalan 299 anket konu olmuştur.

Kuyucak Meslek Yüksekokulu için 415 olan ana kitle için örneklem büyüklüğünün % 5 güven aralığına göre 200 olması yeterlidir. Bu okul öğrencilerine toplam 210 adet anket yapılmış olmakla birlikte, yapılan anketlerden 9 adedinde ölçeklerden en az 1'inin doldurulmamış olması nedeniyle bu anketler analize dahil edilmemiştir. Analize geri kalan 201 anket konu olmuştur.

Analize toplam 891 anket dahil edilmiştir. Çalışma grubunun %43,9'u Nazilli, %33,6'sı Atça, %22,6'sı ise Kuyucak Meslek Yüksekokulu öğrencisidir.

Bu araştırma için veriler aşağıda belirtilen ölçekler aracılığıyla toplanmıştır:

- Bilgi formu: Mazman (2009)'ın oluşturduğu bilgi formuna ankete konu olan öğrencilerle ilgili bazı maddelerin eklenmesiyle oluşturulmuştur.
- Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amacı Ölçeği: Karal ve Kokoç (2010)'un geliştirdiği 5'li likert tipi ölçekleme kullanılarak oluşturulmuş olan 14 maddelik ölçek kullanılmıştır.
- Sosyal Ağların Benimsenmesi: Mazman (2009)'nın geliştirdiği 22 maddelik 5'li likert tipi ölçekleme kullanılarak oluşturulmuş ölçek kullanılmıştır. Ölçeğin maddelerinde yer alan "Facebook" ibaresi "Sosyal Ağ" ibaresiyle değiştirilmiş ve bu değişikliğe istinaden ölçekte yer alan "Facebook, kullandığım diğer paylaşım ve iletişim ortamları ile pek çok benzer özelliğe sahip" ifadesi ölçekten çıkarılmıştır.

Yapılan anket sonucunda elde edilen veriler SPSS Statistics 20 programında analiz edilmiştir. Tanımlayıcı istatistik analizi yapılmış ayrıca bazı değişkenler arasındaki ilişki incelenmiştir.

Çalışmadaki anket sorularının ölçek güvenilirliği, Cronbach alfa katsayısı ile kontrol edilmiştir. Alfa (α) katsayısına bağlı olarak ölçeğin güvenilirliği aşağıdaki gibi yorumlanır (Kalaycı, 2006: 405):

$0.00 \leq \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir,

$0.40 \leq \alpha < 0.60$ ise ölçeğin güvenilirliği düşük,

$0.60 \leq \alpha < 0.80$ ise ölçek güvenilir, ve

$0.80 \leq \alpha < 1.00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir.

Yapılan analiz sonucu, bütün analiz sonuçlarının güvenilir olduğu görülmüştür. Sonuçlar aşağıdaki gibidir:

- Nazilli Meslek Yüksekokulu için yapılan analiz ölçeklerine ait Cronbach alfa değerlerinin 0,89 olduğu görülmüştür.
- Atça Yüksekokulu için yapılan analiz ölçeklerine ait Cronbach alfa değerlerinin 0,94 olduğu görülmüştür.
- Kuyucak Meslek Yüksekokulu için yapılan analiz ölçeklerine ait Cronbach alfa değerlerinin 0,95 olduğu görülmüştür.
- Bütün okullar için yapılan analiz ölçeklerine ait Cronbach alfa değerlerinin 0,91 olduğu görülmüştür.

Bulgular

Ankete katılan öğrencilerin yaş ortalaması 20,47 olup %56,2'si kız, %43,8'i erkektir. (Nazilli MYO yaş ortalaması: 20,29, Atça MYO yaş ortalaması: 20,55, Kuyucak MYO yaş ortalaması: 20,71'dir. Nazilli MYO

öğrencilerinin %55,2'si kız, %44,8'i erkektir. Atça MYO'nun %61,2'si kız, %38,8'i erkektir. Kuyucak MYO'nun %50,7'si kız, %49,3'ü erkektir.)

Öğrencilerin %54,7'si 1. sınıf, %45,3'ü ise 2. sınıf öğrencilerinden oluşmakla birlikte, %59,1'i 1. öğretim, %40,9'u ise 2. öğretim öğrencileridir. Bu öğrencilerin %12,1'i Bankacılık ve Sigortacılık (Nazilli MYO), %7,4'ü Lojistik (Nazilli MYO), %7,6'sı İşletme Yönetimi (Nazilli MYO), %7,7'si Menkul Kıymetler ve Sermaye Piyasası (Nazilli MYO), %6,8'i Dış Ticaret (Nazilli MYO), %2,1'i Tekstil Teknolojisi (Nazilli MYO), %15,9'u Halkla İlişkiler (Atça MYO), %5,8'i Tapu ve Kadastro (Atça MYO), %1,8'i Tarımsal İşletmecilik (Atça MYO), %10'u Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı (Atça MYO), %8,6'sı İşletme Yönetimi (Kuyucak MYO), %6,5'i Kooperatifçilik (Kuyucak MYO), %7'si Yerel Yönetimler (Kuyucak MYO), %0,4'ü Muhasebe ve Vergi Uygulamaları (Kuyucak MYO) bölümlerinde öğrenim görmektedirler.

Ankete katılan öğrencilerin %98,3'ü Facebook, Twitter, Google+ gibi sosyal ağ sitelerinden herhangi birini kullanmaktadır. (Nazilli MYO öğrencilerinin %100'ü sosyal ağ sitelerinden herhangi birini kullanırken, Atça MYO öğrencilerinin %2'si, Kuyucak MYO öğrencilerinin ise %4,5'i sosyal ağ sitelerinin herhangi birini kullanmamaktadır.) Bu durum günümüzde sosyal ağların özellikle gençler tarafından oldukça yaygın olarak kullanılmasının bir göstergesi olabilir.

Öğrencilerin %83,7'si sosyal ağları her gün, %12,3'ü haftada birkaç defa, %1,7'si ayda birkaç defa ve %0,6'sı ise yılda birkaç defa kullanmaktadır. Bu dağılımlar okul bazında bakıldığında da çok fazla farklılık göstermemektedir. Ayrıca öğrencilerin bir sosyal ağa bağlandığında, %22,8'inin 15 dakikadan az, %27,2'sinin yaklaşık yarım saat, %20'sinin yaklaşık 1 saat, %15,9'unun 1-3 saat arası, %12,5'inin ise 3 saatten fazla bağlandığı görülmektedir. Ancak okul bazında dağılımlara bakıldığında Nazilli Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin "1-3 saat" ve "3 saatten fazla" bağlanma oranlarının diğer okullara göre daha yüksek yüzdeye sahip olduğu görülmektedir. Bu durum öğrencilerin hepsinin sosyal ağ sitelerinden herhangi birini kullanmalarının yanı sıra, bu siteleri de oldukça sık bir biçimde kullandıklarının göstergesidir.

Sosyal ağ sitelerinde takip edilen ya da üyesi olunan gruplara bakıldığında, öğrencilerin %85,1'inin herhangi bir üyeliği olduğu, %14,9'unun (bu orana %1,7'lik hiçbir sosyal ağ üyeliği olmayan öğrenciler de dahildir.) ise bir üyeliğinin bulunmadığı görülmüştür. Bu üyeliklerin hangi alanlarda olduğuna bakıldığında %61,4 oranında öğrenci grupları (üniversite, bölüm, fakülte, sınıf, öğrenci toplulukları, vb.) üyeliği, %55,3 oranında ortak ilgi grupları (hobi, spor, müzik, politika, din, dil, sağlık, vb.), %26,8 oranında internet ve teknoloji (bilgisayar, donanım, yazılımlar, sanal ortamlar, yeni teknolojiler, mobil araçlar, oyun, vb.) üyeliği, %29,6 oranında organizasyon ve kuruluş (sosyal kulüpler, eğitim kulüpleri, gönüllü yardım kuruluşları, ticari amaç gütmeyen kuruluşlar, vb.) üyeliği, %10,9 oranında diğer gruplara üyelik söz konusudur (Bu soruda öğrenciler 1'den fazla seçeneği işaretleyebilmişlerdir.). (Okul bazında dağılımlara bakıldığında Nazilli Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin bütün grup üyelik oranlarının diğer okullara göre daha yüksek yüzdeye sahip olduğu görülmektedir.)

Tablo1: Öğrencilerin "Sosyal Ağ Sitelerinin Kullanım Amacı"

		"1=Hiç katılmıyorum", ... "5=Kesinlikle katılıyorum"										Ortalama	Std. Sapma
		1		2		3		4		5			
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Kendime özgü alan (profil, kişisel sayfa...) yaratma imkanı sunduğu için kullanıyorum.	Bütün Okullar	59	6,6	77	8,6	262	29,4	279	31,3	199	22,3	3,49	1,213
	Nazilli	26	6,6	38	9,7	125	32,0	126	32,2	76	19,4	3,48	1,111
	Atça	20	6,7	23	7,7	78	26,1	97	32,4	75	25,1	3,56	1,245
	Kuyucak	13	6,5	16	8,0	59	29,4	56	27,9	48	23,9	3,41	1,347
Yeni insanlarla tanışmak, yeni arkadaşlıklar kurmak için kullanıyorum.	Bütün Okullar	178	20,0	162	18,2	245	27,5	179	20,1	112	12,6	2,82	1,344
	Nazilli	86	22,0	75	19,2	111	28,4	68	17,4	51	13,0	2,80	1,316
	Atça	57	19,1	52	17,4	81	27,1	66	22,1	37	12,4	2,85	1,348
	Kuyucak	35	17,4	35	17,4	53	26,4	45	22,4	24	11,9	2,81	1,395
Mevcut arkadaşlarımla iletişimimi devam ettirmek amacıyla kullanıyorum.	Bütün Okullar	19	2,1	28	3,1	118	13,2	299	33,6	412	46,2	4,14	1,079
	Nazilli	5	1,3	7	1,8	35	9,0	127	32,5	217	55,5	4,39	0,825
	Atça	8	2,7	11	3,7	47	15,7	100	33,4	127	42,5	4,03	1,138
	Kuyucak	6	3,0	10	5,0	36	17,9	72	35,8	68	33,8	3,79	1,291
Diğer insanlar tarafından tanınmak amacıyla kullanıyorum.	Bütün Okullar	289	32,4	234	26,3	188	21,1	104	11,7	61	6,8	2,29	1,266
	Nazilli	142	36,3	108	27,6	74	18,9	38	9,7	29	7,4	2,24	1,246
	Atça	93	31,1	72	24,1	61	20,4	47	15,7	20	6,7	2,37	1,302
	Kuyucak	54	26,9	54	26,9	53	26,4	19	9,5	12	6,0	2,27	1,249
Okul	Bütün	123	13,8	116	13,0	238	26,7	224	25,1	175	19,6	3,19	1,356

proje/ödevlerimle ilgili araştırma yapmak için kullanıyorum.	Okullar												
	Nazilli	61	15,6	40	10,2	110	28,1	103	26,3	77	19,7	3,24	1,313
	Atça	30	10,0	38	12,7	84	28,1	73	24,4	68	22,7	3,31	1,331
	Kuyucak	32	15,9	38	18,9	44	21,9	48	23,9	30	14,9	2,90	1,437
İlgilendiğim insanların ve arkadaşlarımın yaşamlarını incelemek amacıyla kullanıyorum.	Bütün Okullar	107	12,0	135	15,2	272	30,5	225	25,3	137	15,4	3,12	1,280
	Nazilli	42	10,7	63	16,1	120	30,7	101	25,8	65	16,6	3,21	1,213
	Atça	32	10,7	37	12,4	88	29,4	87	29,1	49	16,4	3,22	1,279
	Kuyucak	33	16,4	35	17,4	64	31,8	37	18,4	23	11,4	2,78	1,354
Eski arkadaşlarımla tekrar iletişime geçmek için kullanıyorum.	Bütün Okullar	34	3,8	34	3,8	159	17,8	328	36,8	321	36,0	3,92	1,140
	Nazilli	11	2,8	8	2,0	58	14,8	153	39,1	161	41,2	4,14	0,937
	Atça	14	4,7	12	4,0	59	19,7	105	35,1	103	34,4	3,85	1,194
	Kuyucak	9	4,5	14	7,0	42	20,9	70	34,8	57	28,4	3,62	1,325
Eğitim amaçlı grupları ve etkinlikleri incelemek amacıyla kullanıyorum.	Bütün Okullar	65	7,3	79	8,9	260	29,2	271	30,4	201	22,6	3,47	1,233
	Nazilli	28	7,2	35	9,0	115	29,4	127	32,5	86	22,0	3,53	1,141
	Atça	19	6,4	15	5,0	87	29,1	92	30,8	80	26,8	3,61	1,225
	Kuyucak	18	9,0	29	14,4	58	28,9	52	25,9	35	17,4	3,15	1,359
Düşüncelerimi başkalarıyla paylaşmak için kullanıyorum.	Bütün Okullar	77	8,6	98	11,0	232	26,0	284	31,9	185	20,8	3,40	1,264
	Nazilli	37	9,5	47	12,0	109	27,9	119	30,4	79	20,2	3,40	1,207
	Atça	24	8,0	19	6,4	79	26,4	102	34,1	69	23,1	3,52	1,251
	Kuyucak	16	8,0	32	15,9	44	21,9	63	31,3	37	18,4	3,23	1,374
İlgimi çeken gruplara katılmak için kullanıyorum.	Bütün Okullar	91	10,2	129	14,5	260	29,2	236	26,5	160	18,0	3,22	1,280
	Nazilli	48	12,3	57	14,6	111	28,4	111	28,4	64	16,4	3,22	1,237
	Atça	25	8,4	36	12,0	84	28,1	84	28,1	64	21,4	3,36	1,284
	Kuyucak	18	9,0	36	17,9	65	32,3	41	20,4	32	15,9	3,03	1,338
Beğendiğim nesnelere (video, resim, not...) paylaşmak için kullanıyorum.	Bütün Okullar	53	5,9	71	8,0	224	25,1	295	33,1	233	26,2	3,60	1,217
	Nazilli	28	7,2	32	8,2	100	25,6	129	33,0	102	26,1	3,63	1,163
	Atça	18	6,0	18	6,0	73	24,4	94	31,4	90	30,1	3,68	1,244
	Kuyucak	7	3,5	21	10,4	51	25,4	72	35,8	41	20,4	3,46	1,273
Güncel, farklı bilgiler ve düşüncelerle karşılaşmak amacıyla kullanıyorum.	Bütün Okullar	30	3,4	53	5,9	173	19,4	333	37,4	287	32,2	3,84	1,141
	Nazilli	12	3,1	18	4,6	78	19,9	150	38,4	133	34,0	3,96	1,000
	Atça	6	2,0	19	6,4	58	19,4	105	35,1	105	35,1	3,89	1,137
	Kuyucak	12	6,2	16	8,0	37	18,4	78	38,8	49	24,4	3,54	1,341
Yabancı dil bilgimi geliştirmek amacıyla kullanıyorum.	Bütün Okullar	138	15,5	197	22,1	244	27,4	174	19,5	123	13,8	2,89	1,315
	Nazilli	64	16,4	98	25,1	116	29,7	72	18,4	41	10,5	2,82	1,216
	Atça	41	13,7	53	17,7	76	25,4	67	22,4	56	18,7	3,09	1,371
	Kuyucak	33	16,4	46	22,9	52	25,9	35	17,4	26	12,9	2,74	1,387
Farklı kültürlerden insanlarla tanışmak amacıyla kullanıyorum.	Bütün Okullar	196	22,0	193	21,7	207	23,2	151	16,9	129	14,5	2,75	1,392
	Nazilli	99	25,3	105	26,9	80	20,5	63	16,1	44	11,3	2,61	1,321
	Atça	53	17,7	58	19,4	74	24,7	52	17,4	56	18,7	2,94	1,418
	Kuyucak	44	21,9	30	14,9	53	26,4	36	17,9	29	14,4	2,75	1,460

Tablo 1’de bütün okullar için yapılan analize bakıldığında, öğrencilerin sosyal ağları en fazla “mevcut arkadaşlarıyla iletişimi devam ettirmek” ($\bar{x}=4,14$) ve “eski arkadaşlarıyla tekrar iletişime geçmek” ($\bar{x}=3,92$) amaçlarıyla kullandıkları görülmektedir.

Dikkat çekici bir nokta ise öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun sosyal ağ sitelerini, “okul proje/ödevleriyle ilgili araştırma yapmak” ($\bar{x}=3,19$) ve “eğitim amaçlı grupları ve etkinlikleri incelemek” ($\bar{x}=3,47$) amaçlı olarak da kullanmasıdır. Bu noktada sosyal ağ siteleri eğitim ve öğretime entegre edilip bu siteler eğitim ve öğretim sisteminde etkinliği ve verimliliği artırıcı araçlar olarak da kullanılabilir.

Öğrenciler “güncel, farklı bilgiler ve düşüncelerle karşılaşmak” ($\bar{x}=3,84$) gibi amaçlar doğrultusunda da sosyal ağ sitelerini kullanmaktadırlar. Ayrıca öğrencilerin “kendime özgü alan (profil, kişisel sayfa...) yaratma imkanı sunduğu için kullanıyorum.” ($\bar{x}=3,49$) “beğendiğim nesnelere (video, resim, not...) paylaşmak için kullanıyorum.” ($\bar{x}=3,60$) ifadelerine de ortalamanın üstünde katılım göstermesi öğrencilerin kendilerini bu ağlar yardımıyla ifade etmeye çalıştıklarının bir göstergesidir.

Sosyal ağ kullanım amaçlarına bakıldığında okul bazında çok fazla belirgin ayrımlar görülmemektedir.

Tablo 2: Öğrencilerin “Sosyal Ağların Benimsenmesi”ne yönelik görüşleri

"1=Hiç katılmıyorum", ... "5=Kesinlikle katılıyorum"													
		1		2		3		4		5		Ortalama	Std. Sapma
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Sosyal ağlar sayesinde daha kısa sürede daha fazla kişiyle iletişim kuruyorum.	Bütün Okullar	33	3,7	34	3,8	188	21,1	277	31,1	344	38,6	3,92	1,161
	Nazilli	17	4,3	15	3,8	80	20,5	123	31,5	156	39,9	3,99	1,073
	Atça	9	3,0	10	3,3	58	19,4	90	30,1	126	42,1	3,99	1,160
	Kuyucak	7	3,5	9	4,5	50	24,9	64	31,8	62	30,8	3,69	1,295
Sosyal ağlarda daha kısa sürede daha çok şeyi paylaşıyorum.	Bütün Okullar	30	3,4	67	7,5	196	22,0	298	33,4	285	32,0	3,78	1,169
	Nazilli	16	4,1	23	5,9	89	22,8	137	35,0	126	32,2	3,85	1,065
	Atça	8	2,7	21	7,0	60	20,1	102	34,1	102	34,1	3,84	1,168
	Kuyucak	6	3,0	23	11,4	47	23,4	59	29,4	57	28,4	3,55	1,330
Sosyal ağlardaki farklı bakış açıları benim bakış açımı da geliştiriyor.	Bütün Okullar	71	8,0	111	12,5	247	27,7	249	27,9	198	22,2	3,39	1,270
	Nazilli	18	4,6	35	9,0	99	25,3	125	32,0	114	29,2	3,72	1,115
	Atça	37	12,4	39	13,0	95	31,8	73	24,4	49	16,4	3,13	1,301
	Kuyucak	16	8,0	37	18,4	53	26,4	51	25,4	35	17,4	3,12	1,360
Sosyal ağları yararlı buluyorum.	Bütün Okullar	27	3,0	40	4,5	316	35,5	288	32,3	205	23,0	3,63	1,081
	Nazilli	8	2,0	8	2,0	129	33,0	127	32,5	119	30,4	3,87	0,941
	Atça	7	2,3	16	5,4	121	40,5	92	30,8	57	19,1	3,53	1,059
	Kuyucak	12	6,0	16	8,0	66	32,8	69	34,3	29	14,4	3,30	1,249
Sosyal ağ sitelerine kolaylıkla üye oldum.	Bütün Okullar	34	3,8	32	3,6	157	17,6	324	36,4	329	36,9	3,94	1,140
	Nazilli	11	2,8	18	4,6	68	17,4	143	36,6	151	38,6	4,04	0,999
	Atça	12	4,0	3	1,0	59	19,7	111	37,1	108	36,1	3,94	1,132
	Kuyucak	11	5,5	11	5,5	30	14,9	70	34,8	70	34,8	3,75	1,368
Sosyal ağların özelliklerini rahatlıkla öğreniyorum.	Bütün Okullar	15	1,7	26	2,9	178	20,0	333	37,4	324	36,4	3,99	1,050
	Nazilli	8	2,0	11	2,8	75	19,2	155	39,6	142	36,3	4,05	0,922
	Atça	3	1,0	8	2,7	53	17,7	110	36,8	119	39,8	4,06	1,046
	Kuyucak	4	2,0	7	3,5	50	24,9	68	33,8	63	31,3	3,76	1,243
Sosyal ağların özelliklerini güçlük çekmeden kullanıyorum.	Bütün Okullar	12	1,3	25	2,8	137	15,4	338	37,9	364	40,9	4,09	1,029
	Nazilli	3	0,8	10	2,6	56	14,3	146	37,3	176	45,0	4,23	0,844
	Atça	5	1,7	9	3,09	43	14,4	114	38,1	122	40,8	4,07	1,069
	Kuyucak	4	2,0	6	3,0	38	18,9	78	38,8	66	32,8	3,84	1,231
Sosyal ağları kullanmayı kolay buluyorum.	Bütün Okullar	33	3,7	33	3,7	119	13,4	327	36,7	364	40,9	4,02	1,137
	Nazilli	9	2,3	12	3,1	53	13,6	141	36,1	176	45,0	4,18	0,940
	Atça	7	2,3	10	3,3	43	14,4	105	35,1	128	42,8	4,07	1,112
	Kuyucak	17	8,5	11	5,5	23	11,4	81	40,3	60	29,9	3,64	1,411
Fikirlerine önem verdiğim kişiler sosyal ağ sitelerini kullanmamı önerdiği için kullanıyorum.	Bütün Okullar	245	27,5	237	26,6	193	21,7	122	13,7	79	8,9	2,45	1,306
	Nazilli	91	23,3	106	27,1	96	24,6	55	14,1	43	11,0	2,62	1,283
	Atça	83	27,8	74	24,7	67	22,4	44	14,7	25	8,4	2,45	1,313
	Kuyucak	71	35,3	57	28,4	30	14,9	23	11,4	11	5,5	2,10	1,277
Fikirlerine önem verdiğim kişiler sosyal ağ sitelerini kullandığı için kullanıyorum.	Bütün Okullar	236	26,5	231	25,9	178	20,0	148	16,6	83	9,3	2,51	1,332
	Nazilli	98	25,1	102	26,1	85	21,7	62	15,9	44	11,3	2,62	1,317
	Atça	79	26,4	76	25,4	66	22,1	48	16,1	24	8,0	2,48	1,306
	Kuyucak	59	29,4	53	26,4	27	13,4	38	18,9	15	7,5	2,35	1,385
Çevremdeki kişiler birbiriyle iletişim ve paylaşım için sosyal ağ sitelerini kullandığı için ben de kullanıyorum.	Bütün Okullar	130	14,6	134	15,0	272	30,5	226	25,4	114	12,8	3,02	1,286
	Nazilli	56	14,3	63	16,1	122	31,2	97	24,8	53	13,6	3,07	1,234
	Atça	42	14,0	46	15,4	91	30,4	74	24,7	40	13,4	3,02	1,298
	Kuyucak	32	15,9	25	12,4	59	29,4	55	27,4	21	10,4	2,91	1,362
Çevremdeki kişilerin çoğu sosyal ağ sitelerini kullanıyor, ben de onlara uyum sağlamak için kullanıyorum.	Bütün Okullar	217	24,4	197	22,1	228	25,6	163	18,3	71	8,0	2,58	1,295
	Nazilli	99	25,3	87	22,3	108	27,6	65	16,6	32	8,2	2,60	1,254
	Atça	66	22,1	64	21,4	82	27,4	56	18,7	25	8,4	2,64	1,294
	Kuyucak	52	25,9	46	22,9	38	19,9	42	20,9	14	7,0	2,47	1,371
Sosyal ağları kullanmak için gerekli bilgi ve kaynaklara kolaylıkla erişiyorum.	Bütün Okullar	19	2,1	33	3,7	205	23,0	364	40,9	255	28,6	3,85	1,051
	Nazilli	12	3,1	19	4,9	98	25,1	151	38,6	111	28,4	3,84	0,992
	Atça	3	1,0	9	3,0	60	20,1	125	41,8	96	32,1	3,95	1,027

	Kuyucak	4	2,0	5	2,5	47	23,4	88	43,8	48	23,9	3,72	1,181
Sosyal ağları kullanırken rahatlıkla yardım alabiliyorum.	Bütün Okullar	35	3,9	60	6,7	217	24,4	318	35,7	246	27,6	3,71	1,154
	Nazilli	13	3,3	22	5,6	106	27,1	142	36,3	108	27,6	3,79	1,016
	Atça	12	4,0	19	6,4	69	23,1	97	32,4	96	32,1	3,76	1,199
	Kuyucak	10	5,0	19	9,5	42	20,9	79	39,3	42	20,9	3,48	1,304
İnternet erişimim olan her yerden sosyal ağlara istediğim zaman erişebiliyorum.	Bütün Okullar	18	2,0	36	4,0	121	13,6	306	34,3	395	44,3	4,10	1,088
	Nazilli	6	1,5	21	5,4	49	12,5	132	33,8	183	46,8	4,19	0,955
	Atça	10	3,3	9	3,0	38	12,7	96	32,1	140	46,8	4,10	1,154
	Kuyucak	2	1,0	6	3,0	34	16,9	78	38,8	72	35,8	3,92	1,206
Sosyal ağ sitelerinde kendi sayfamı (profilimi) kişiselleştiriyorum.	Bütün Okullar	24	2,7	35	3,9	132	14,8	301	33,8	384	43,1	4,06	1,116
	Nazilli	9	2,3	18	4,6	57	14,6	127	32,5	180	46,0	4,15	0,988
	Atça	7	2,3	11	3,7	52	17,4	97	32,4	126	42,1	4,02	1,130
	Kuyucak	8	4,0	6	3,0	23	11,4	77	38,3	78	38,8	3,92	1,303
Sosyal ağlar ile kendi öğrenmelerimi ve diğer etkinliklerimi kendime uygun bir şekilde düzenliyorum.	Bütün Okullar	21	2,4	51	5,7	202	22,7	312	35,0	290	32,5	3,85	1,114
	Nazilli	14	3,6	25	6,4	90	23,0	141	36,1	121	30,9	3,84	1,047
	Atça	2	0,7	15	5,0	56	18,7	108	36,1	112	37,5	3,99	1,071
	Kuyucak	5	2,5	11	5,5	56	27,9	63	31,3	57	28,4	3,64	1,265
Sosyal ağlar ile kendi kişisel ilgi ve gereksinimlerim doğrultusunda hareket ediyorum.	Bütün Okullar	39	4,4	68	7,6	182	20,4	310	34,8	277	31,1	3,76	1,194
	Nazilli	18	4,6	31	7,9	89	22,8	138	35,3	115	29,4	3,77	1,097
	Atça	8	2,7	18	6,0	52	17,4	110	36,8	105	35,1	3,90	1,150
	Kuyucak	13	6,5	19	9,5	41	20,4	62	30,8	57	28,4	3,52	1,393
Sosyal ağ ortamında benimle ortak ilgi ve gereksinimlere sahip bireylerle gruplar (topluluklar)/konu başlıkları oluşturuyorum.	Bütün Okullar	141	15,8	190	21,3	246	27,6	177	19,9	122	13,7	2,89	1,317
	Nazilli	67	17,1	85	21,7	120	30,7	70	17,9	49	12,5	2,87	1,253
	Atça	35	11,7	51	17,1	80	26,8	74	24,7	53	17,7	3,14	1,328
	Kuyucak	39	19,4	54	26,9	46	22,9	33	16,4	20	10,0	2,57	1,355
Sosyal ağlar ile ortak ilgi alanları doğrultusunda katıldığım gruplardaki grup üyeleri/takip ettiğim kişiler ile olan ilişkilerim güçleniyor.	Bütün Okullar	87	9,8	125	14,0	286	32,1	239	26,8	139	15,6	3,19	1,240
	Nazilli	39	10,0	62	15,9	121	30,9	109	27,9	60	15,3	3,23	1,184
	Atça	24	8,0	33	11,0	87	29,1	92	30,8	57	19,1	3,36	1,249
	Kuyucak	24	11,9	30	14,9	78	38,8	38	18,9	22	10,9	2,89	1,285
Sosyal ağlar ile ortak ilgi ve amaçlara sahip olduğum diğer bireylerle işbirliği içinde çalışıyorum.	Bütün Okullar	119	13,4	172	19,3	262	29,4	210	23,6	113	12,7	2,98	1,274
	Nazilli	59	15,1	83	21,2	112	28,6	92	23,5	45	11,5	2,95	1,230
	Atça	32	10,7	44	14,7	88	29,4	77	25,8	52	17,4	3,18	1,296
	Kuyucak	28	13,9	45	22,4	62	30,8	41	20,4	16	8,0	2,73	1,281

Tablo 2'ye göre bütün okulların analizine bakıldığında, "sosyal ağların özelliklerini güçlükle çekmeden kullanmak" ($\bar{x}=4,09$), "sosyal ağları kullanmayı kolay bulmak" ($\bar{x}=4,02$), "internet erişimim olan her yerden sosyal ağlara istenildiği zaman erişebilmek" ($\bar{x}=4,10$) gibi konularda öğrencilerin büyük ölçüde sosyal ağları benimsediği ve kullanım zorluğu çekmediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu konularda özellikle Nazilli ve Atça MYO öğrencilerinin daha yüksek ortalamalarla cevap verdiği görülmüştür.

Sosyal ağları benimseme ölçeğine bakıldığında hem Nazilli hem Atça hem de Kuyucak Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin benzer bir düşünce yapısına sahip olduğu gözlemlenmektedir.

Sonuç

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte iletişim sistemlerinde meydana gelen değişimler, bireylerin iletişim alışkanlıklarında değişikliklere yol açmıştır. İnternet kullanımının artması, bu yolla kurulan sosyal iletişimi arttırmıştır. Buna bağlı olarak da günümüzde, sosyal ağların önemi gittikçe önem kazanmıştır.

Sosyal ağlar, özellikle gençler için vazgeçilmez iletişim yöntemlerinden biri haline gelmiştir. Ortaöğrenim ve yüksek öğrenim seviyesinde bulunan öğrenciler tarafından sosyal ağlar yoğun olarak kullanılmaktadır.

Bu çalışmada Nazilli, Atça ve Kuyucak Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin sosyal ağları kullanım amaçları ve sosyal ağları benimseme düzeylerini analiz edilmiştir. Analizi yapılabilmesi için öğrencilere anket uygulanmıştır. Analiz yapılırken farklı okullarda ve farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin bu konularda farklı görüşlere sahip olup olmadığı sorusuna da cevap aranmıştır. Elde edilen tanımlayıcı istatistik sonuçlarına göre, öğrencilerin farklı okullarda öğrenim görmesi sonuçları çok fazla farklılaştırmamıştır.

Anket uygulanan öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun herhangi bir sosyal ağ sitesine üye olduğu (%98,3) ve sık bir biçimde bu ağları kullandığı gözlemlenmiştir.

Öğrencilerin sosyal ağları daha çok arkadaşlarıyla iletişimlerini sürdürmek ve eski arkadaşlarıyla tekrar iletişime geçmek amacıyla kullandığı gözlemlenmiştir. Ancak bunun yanı sıra öğrencilerin sosyal ağları okul proje/ödevleriyle ilgili araştırma yapmak için ve eğitim amaçlı grupları ve etkinlikleri incelemek için de kullandıkları dikkat çekmektedir. Öğrencilerin böyle bir yaklaşımda olması sosyal ağların eğitim ve öğretim sistemine entegre edilip etkinliğin artırılmasını sağlayabileceği görüşünü ortaya çıkarmaktadır.

Kaynakça

- Ajjan, H. ve Hartshorne, R. (2008). Investigating Faculty Decisions To Adopt Web 2.0 Technologies: Theory And Empirical Tests. *The Internet and Higher Education*, 11 (2), 71-80.
- Akyazı, E. ve Ünal – Tutgun, A. (2013). *İletişim Fakültesi Öğrencilerinin Amaç, Benimseme, Yalnızlık Düzeyi İlişkisi Bağlamında Sosyal Ağları Kullanımı*. http://globalmediajournaltr.yeditepe.edu.tr/makaleler/GMJ_6_sayi_Bahar_2013/pdf/Akyazi_Tutgun.pdf adresinden 20 Mart 2015 tarihinde alınmıştır.
- Bilen, K., Ercan, O. ve Gülmez, T. (2014). Sosyal Ağların Kullanım Amacı Ve Benimsenme Süreci; Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*. Cilt:3 Sayı:1 Makale No: 11. 115-123.
- Çetin, E. (2008). *Sosyal İletişim Ağları ve Gençlik :Facebook Örneği*. <http://idc.sdu.edu.tr/tammetinler/bilim/bilim15.pdf> adresinden 25 Mart 2015 tarihinde alınmıştır.
- Dawley, L. (2009). Social Network Knowledge Construction: Emerging Virtual World Pedagogy. *On The Horizon*, Vol. 17, No. 2.
- Ekici, M. ve Kıyıcı, M. (2012). Sosyal Ağların Eğitim Bağlamında Kullanımı. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 5/2, 156-167.
- Onat, F. (2010). Bir Halkla İlişkiler Uygulama Alanı Olarak Sosyal Medya Kullanımı: Sivil Toplum Örgütleri Üzerine Bir İnceleme. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 31, 103-121.
- Orsini, M. (2010). Social Media: How Home Health Care Agencies Can Join the Chorus of Empowered Voices. *Voices. Home Health Care Management & Practice*, 22(3), 213–217.
- Günüç, S. ve Kayri, M. (2010). Türkiye’de İnternet Bağımlılık Profili Ve İnternet Bağımlılık Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik-Güvenirlik Çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 39: 220-232.
- Gürsakaç, N. (2009). *Sosyal Ağ Analizi*. Bursa: Dora Yayıncılık.
- Hazar, M. (2011). Sosyal Medya Bağımlılığı-Bir Alan Çalışması. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*. Bahar 2011, Sayı:32, 151-176.
- Heres, J. ve Thomas, F. (2007). *CivicparticipationandICTs*, information and communication technologies in society e-living in a digital Europe, Ed. By Ben Anderson, MalcolmBrynin, Jonathan Gershungand Yoel Raban, Routledge, 175-188.
- Hogg, T. & Adamic, L (2004). Enhancing Reputation Mechanisms via Online Social Networks. *Proceedings of the 5th ACM Conference on Electronic Commerce, EC’04, ACM Press, New York, NY, 17-20 May sunulmuş bildiri*.
- İşbulan, O. (2011). Opinions of University Graduates About Social Networks According to Their Personal Characteristics. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10 (2), 184-189.
- Kalaycı, Ş. (2006). *SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. Ankara: Asil Yayıncılık.
- Karal, H. ve Kokoç, M (2010), Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Ağ Siteleri Kullanım Amaçlarını Belirlemeye Yönelik Bir Ölçek Geliştirme Çalışması. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education* Vol.1 No.3 (2010), 251-263.
- Kartal, M. (2013). Türkiye’de Sosyal Medya Raporu. *İletişim ve Diplomasi / Yeni Medya*. 159-165
- Kirkley, R. J., ve Kirkley, S. E. (2006). Expanding Boundaries Of Blended Learning: Transforming Learning With Mixed And Virtual Reality Technologies. *The Handbook of Blended Learning Global Perspectives, Local Designs*. C. J. Bonk; C. R. Graham (eds). Pfeiffer. San Francisco.
- Laure, G., Haythornthwaite, C., ve Wellman, B. (1997), Studying Online Social Networks. *Journal of Computer-Mediated Communication*, Vol. 3 No. 1.
- Mazman, S. G. (2009). Sosyal Ağların Benimsenme Süreci Ve Eğitsel Bağlamda Kullanımı. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Mazman, S.G. ve Koçak-Usluel, Y. (2009). Eğitimde Yeniliklerin Yayılımı, Kabulü Ve Benimsenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3 (39), 60-74.
- Mazman, S. G. ve Koçak – Usluel, Y. (2010), Modeling Educational Usage Of Facebook. *Computers & Education* 55, 444 – 453.

- Mazman, S. G. ve Koçak – Usluel, Y. (2011). Gender Differences In Using Social Networks. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, Volume 10 Issue2, 133-139
- Ozkan, N. P. (2013). Sosyal Ağ Kullanıcılarının E-Sosyalleşme Sürecindeki Kimlik Yapılandırma Süreçleri. *II. International Conference on Communication, Media, Technology and Design*. 386-391.
- Öncel, Ü. (2011). Facebook Öğrencilere Zararlı mı? http://www.chip.com.tr/konu/Facebook-ogrencilerezararli-mi_12133.htm adresinden 19 Mart 2015 tarihinde alınmıştır.
- Öztürk, M. ve Akgün, Ö. E. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Paylaşım Sitelerini Kullanma Amaçları Ve Bu Sitelerin Eğitimlerinde Kullanılması İle İlgili Görüşleri. *Sakarya University Journal of Education*, 2/3 (Aralık /December 2012), 49-67.
- Vural- Akıncı, Z. B. ve Bat, M. (2010). Yeni Bir İletişim Ortamı Olarak Sosyal Medya: Ege Üniversitesi İletişim Fakültesine Yönelik Bir Araştırma. *Journal of Yasar University* 20(5) 3348-3382.
- Wellman, B., Haase, A. Q., Witte, J., ve Hampton, K. (2001). Does The Internet Increase, Decrease, Or Supplement Social Capital? Social Networks, Participation, And Community Commitment. *American Behavioral Scientist*, 45 (3), 436-455.
- Widyanto, L., ve McMurrin, M. (2004). The Pyschometric Properties Of The İnternet Addiction Test. *Cyberpsychology & Behavior*, Volume 7, Number 4.
- Yılmaz, A. (2012). *Sosyal Medya Kullanımında Güncel Tartışmalar: Üniversite Öğrencileri Örneğinde Mahremiyet-Kamusal Alan İlişkisi*. http://globalmediajournaltr.yeditepe.edu.tr/makaleler/GMJ_5_sayi_Guz_2012/pdf/Yilmaz.pdf adresinden 20 Mart 2015 tarihinde alınmıştır.